

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	6122345723
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122345723.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Mgr. S. U., nar. XX. XX. XXXX, N. Ľ., S. XXX, proti žalovanej: MUDr. O. U., nar. XX. XX. XXXX, N., N. U. XXX/XF, právne zastúpenej: JUDr. Janka Kmeťová, advokátka, Banská Bystrica, Nad Plážou 17B, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 14C/53/2022, o dovolaní žalovanej proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. júna 2024 sp. zn. 11Co/75/2023 a sp. zn. 11Co/76/2023, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalobcovi voči žalovanej priznáva náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom pre zmeškanie č. k. 14C/53/2022-81 zo dňa 26. 01. 2023, v spojení s opravným uznesením č. k. 14C/53/2022-96 zo dňa 27. 03. 2023 rozhodol tak, že:

„I. Súd v konaní časti o vyporiadanie bezpodielového vlastníctva manželov ohľadne zaplatenia polovice zo zistených spoločných úspor na účtoch žalovanej zastavuje.

II. Z vecí, ktoré mali žalobca a žalovaná v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov pripadá do výlučného vlastníctva žalobcu:

Nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese Banská Bystrica, obec a katastrálne územie S., parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape, zapísané na LV č. XXX

-parc. č. 385 - záhrada o výmere 925 m²,

-parc. č. 386 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 302 m²,

-parc. č. 387 - záhrada o výmere 22 m²,

-parc. č. 388 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 44 m² v podiele 1/1

-stavba rodinný dom, súpisné číslo XXX, postavená na parcele č. 386, v podiele 1/1,

-parcely registra „E“, zapísané na LV č. XXX, parcela č. 7038 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 47 m² v podiele 1/6,

-parcely registra „E“, zapísané na LV č. XXX, parcela č. 7039 - zastavané plochy a nádvoria o výmere

26 m² v podiele 1/6.

-parcely registra „E“, zapísané na LV č. XXX, parcela č. 7039 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 26 m² v podiele 3/6

III. Súd určuje, že žalobca je preberateľom pasíva, a to Zmluva o stavebnom sporení č. XXXXXXXXX XX, uzatvorená dňa 06.06.2022 v K. N. N., M..N., poskytnutá vo výške 20.000,- Eur a dňa 26.02.2016 refinancovaná a bolo jej pridelené číslo XXXXXXXXX XX, so zostatkom k 05.10.2020 vo výške 6.292,99 Eur.

IV. Žalobca je povinný na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov zaplatiť žalovanej sumu vo výške 15.423,50 Eur do 60 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žiadnej zo strán nepriznáva nárok na náhradu trov konania.“

1.1. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov so žalovanou na základe tej skutočnosti, že ich manželstvo zaniklo rozvodom dňa 05. 10. 2020, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/63/2020-82 zo dňa 22. 09. 2020, pričom medzi účastníkmi nedošlo k dohode o vyporiadaní spoločného nehnuteľného majetku. Vo svojej žalobe uviedol súpis majetku, vrátane pasív, ktoré za trvania manželstva spolu so žalovanou nadobudli a ktorý má patriť do ich bezpodielového spoluvlastníctva ku dňu zániku manželstva. Žalobca tiež uviedol, že rekonštrukcia rodinného domu, ktorý patrí do BSM bola spočiatku financovaná z prostriedkov, ktoré získal z predaja dedičstva spolu vo výške 11.830 eur. Cena nehnuteľností bola stanovená znaleckým posudkom č. 62/2021 vyhotoveným dňa 15. 06. 2021 Ing. F. A., znalcom v odbore Stavebníctvo, odvetvie Oceňovanie nehnuteľností na 60.800 eur. Ohľadne pasíva Zmluvy o stavebnom sporení uviedol, že zostatok úveru ku dňu právoplatnosti rozvodu bol 6.292,99 eur a teda 1/2, predstavuje 3.146,50 eur. Žalobca žiadal, aby bolo bezpodielové spoluvlastníctvo vyporiadané tak, že nehnuteľnosti a pasívum, aby boli prikázané do jeho vlastníctva s povinnosťou jeho úhrady voči žalovanej vo výške 15.423,50 eur. K podanej žalobe žalobca pripojil rozsudok č. k. 32P/63/2020-83, výpisy z LV č. XXX, XXX, XXX, znalecký posudok č. 62/2021, potvrdenie o spojení zmlúv o stavebnom sporení, výpis z účtu za rok 2020, dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, kúpnu zmluvu, osvedčenie o dedičstve, kúpnu zmluvu, úplné splatenie úveru. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 26. 01. 2023, na ktoré sa nedostavila žalovaná, ktorá mala doručiť riadne vykázané, neospravedlnila svoju neprítomnosť na pojednávaní.

1.2. Vzhľadom na to, že žalobca v priebehu konania zobral žalobu späť v časti ohľadne zaplatenia polovice zo zistených spoločných úspor na účtoch žalovanej, súd v súlade s jeho prejavenu vôľou postupom v zmysle § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) konanie v uvedenej časti zastavil. Prípadný nesúhlas žalovaného by v danom prípade nebol účinný, nakoľko žalobca v časti zobral svoju žalobu ešte pred prvým pojednávaním.

1.3. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 143, § 144, § 145 ods. 1, § 145 ods. 2, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, § 149 ods. 3, § 150 zákona č. 40/1964 Zb. (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 274, § 275 CSP, a vecne tým, že sa žalovaná nedostavila na pojednávanie konané dňa 26. 01. 2023 a zároveň neospravedlnila svoju neprítomnosť na pojednávaní, pričom bola o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie poučená a žalobca na pojednávaní navrhol, aby súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, boli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovanej.

1.4. O trovách konania súd rozhodol podľa § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd považuje charakter sporu, nakoľko stranami sporu sú bývalí manželia, a ani jedna zo strán tak nie je v spore len úspešná či len neúspešná, preto súd žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 28. apríla 2023 č. k. 14C/53/2022-123 rozhodol tak, že návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie sp. zn. 14C/53/2020 zo dňa 26. 01. 2023 zamietol. (I. výrok) Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania o zrušenie rozsudku pre zmeškanie v rozsahu 100 %. (II. výrok)

2.1. Z jeho odôvodnenia vyplýva, že súd prvej inštancie nariadil vo veci pojednávanie na deň 26. 01. 2023 o 09:30 hod, na ktoré sa žalovaná ani jej právna zástupkyňa nedostavili (právne zastúpená bola žalovaná v tomto konaní až od 20. 04. 2023 - poznámka odvolacieho súdu), pričom predvolanie bolo žalovanej doručené dňa 01. 01. 2023 (správne 07. 01. 2023 - poznámka odvolacieho súdu). Okresný

súd nedisponoval vedomosťou o možnom právnom zastúpení žalovanej, preto v zmysle § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „CSP“) konal v neprítomnosti žalovanej. Na pojednávanie sa dostavil žalobca, ktorý uviedol, že navrhuje rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, pretože sú splnené podmienky pre jeho vydanie a pred otvorením pojednávania predložil súdu prvej inštancie písomné čiastočné späťvzatie žaloby.

2.2. Vzhľadom na to, že boli splnené podmienky podľa § 274 CSP, okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie sp. zn. 14C/53/2022, ktorým žalobe vyhovel. Vychádzal z toho, že predvolanie na pojednávanie bolo žalovanej doručené dňa 07. 01. 2023 do jej elektronickej schránky (č. l. 75), v predvolaní bola žalovaná upozornená na možnosť súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ak sa na pojednávanie nedostaví a svoju neprítomnosť neospravedlní včas a vážnymi okolnosťami (č. l. 73). Do momentu začatia pojednávania okresnému súdu nebolo doručené ospravedlnenie alebo žiadosť o odročenie pojednávania žalovanej, doručovanej do elektronickej schránky, vedenej na jej rodné číslo. Žalovanej bol rozsudok pre zmeškanie doručený do elektronickej schránky dňa 17. 02. 2023.

2.3. Dňa 27. 04. 2023 doručila žalovaná okresnému súdu podanie, označené ako „Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie“. Z dôvodov vyplývalo, že všetky písomnosti jej boli doručované do elektronickej schránky, ktorú mala zriadenú na podnikanie ako praktický lekár, až do 31. 12. 2020, kedy z fyzickej osoby prešla na právnickú osobu O., N..V.Q., IČO: XX XXX XXX. Jej vedomosť o doručovaní fyzickej osobe - podnikateľovi bola v tom, že schránku má sfunkčnenú na IČO, a preto do uvedenej schránky ako fyzická osoba nepodnikateľ „nechodila“. Nemala vedomosť o tom, že zo strany žalobcu bola podaná žaloba o vyporiadanie BSM a o tom, že bolo vytýčené pojednávanie. Dňa 20. 12. 2022 jej bolo takto doručené predvolanie na pojednávanie s termínom na 26. 01. 2023. Ona však dňa 30. 11. 2022 utrpela úraz členku, ktorý si vyžiadala liečbu od 30. 11. 2022 do 09. 02. 2023. Počas uvedenej doby nechodila, bola odkázaná na lôžko a pomoc inej osoby. Z dôvodu neschopnosti chodiť nemohla byť ani prítomná na pojednávaní dňa 26. 01. 2023 a nemala možnosť svoju neprítomnosť riadne a včas ospravedlniť, pretože nemohla prevziať predvolanie na pojednávanie. O rozsudku sa dozvedela až dňa 18. 04. 2023, keď jej žalobca zaslal na účet sumu 15.423,50 eur na vyporiadanie BSM.

2.4. Súd prvej inštancie vychádzajúc z ustanovenia § 277 ods. 2 CSP konštatoval, že na základe včas doručeného návrhu žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zisťoval splnenie podmienok pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie, teda či žalovaná zmeškala termín pojednávania z ospravedlniteľného dôvodu. Kontumačný rozsudok po nariadení pojednávania predstavuje sankciu za nedostavenie sa na už nariadené pojednávanie a jeho vydanie pri splnení zákonom stanovených podmienok je pre súd obligatórne. Súd prvej inštancie vychádzal z právnej úpravy, že ako orgán verejnej moci má súd podľa § 29 ods. 1 Zákona o e - Governmente povinnosť doručovať elektronické úradné dokumenty elektronicky do aktívnych elektronických schránok. Predvolanie na pojednávanie bolo odoslané žalovanej v súlade s § 9 ods. 2 Zákona o upomínacom konaní elektronicky dňa 22. 12. 2022 a bolo jej doručené uplynutím úložnej lehoty podľa § 32 ods. 5 písm. b) Zákona o e-Governmente dňa 07. 01. 2023. Tvrdenie žalovanej, že dňa 20. 12. 2022 jej bolo doručené predvolanie na pojednávanie nemôže byť pravdivé. Zákonná sudkyňa len dňa 20. 12. 2022 zadávala do spisu referát o vytýčení termínu (č. l. 72) a tento bol vykonaný súdnou asistentkou až dňa 22. 12. 2022, a tak predvolanie nemohlo byť žalovanej doručené už dňa 20. 12. 2022. Konštatoval, že prípadné procesné pochybenia súdu ohľadne nemožnosti vyjadriť sa k čiastočnému späťvzatiu, ktoré podal žalobca pred otvorením pojednávania, by mohli byť maximálne dôvodom pre podanie odvolania, ktoré však žalovaná nepodala. Civilný sporový poriadok pripúšťa možnosť zrušenia rozsudku pre zmeškanie na základe návrhu podaného v lehote 15 dní, odkedy sa žalovaná o rozsudku pre zmeškanie dozvedela, len vtedy, ak žalovaná z ospravedlniteľného dôvodu zmeškala pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Ospravedlniteľným dôvodom by mohla byť napr. aj neočakávaná prekážka zdravotného charakteru, pre ktorú je nespravodlivé sankcionovať žalovanú za porušenie povinnosti, keďže toto porušenie žalovaná nezapríčinila. Žalovaná ako dôvod pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie uviedla, že predmetné predvolanie na pojednávanie jej bolo doručované do elektronickej schránky, pri ktorej mala za to, že je vedená na IČO a nie na jej rodné číslo, avšak aj tak by nebola schopná zúčastniť sa pojednávania dňa 26. 01. 2023, keďže dňa 30. 11. 2022 utrpela úraz členku, ktorý ju pripútal na lôžko. Žalovaná tvrdila, že pojednávania sa nezúčastnila z ospravedlniteľných dôvodov. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že ak mala žalovaná zriadenú elektronickú schránku na jej rodné číslo a mala za to, že od roku 2020 túto používala na IČO, nemožno na uvedené prihliadať, pretože žalovaná mala podľa zákona o e-Governmente v zmysle

§ 14 ods. 2 si deaktivovať elektronickú schránku vedenú na jej rodné číslo a následne si ju aktivovať podľa § 13 ako právnická osoba, a tak by nemohlo dôjsť ku akémukoľvek omylu ohľadne doručovania prostredníctvom elektronickej schránky. Žaloba spolu s uznesením na vyjadrenie k žalobe bola žalovanej doručovaná do elektronickej schránky dňa 20. 06. 2022 a za doručenie je považovaná dňa 06. 07. 2022, čo bolo v čase ešte pred jej úrazom, ku ktorému došlo dňa 30. 11. 2022. Aj napriek tomu, že žalovaná nemala žiadne fyzické zábrany, predmetnú poštu neprevzala a neoboznámila sa s jej obsahom a táto jej bola doručená uplynutím úložnej lehoty. Uvedené vzbudzuje podozrenie, že ani predvolanie na pojednávanie by žalovaná rovnakým spôsobom neprevzala, keď napokon sama uviedla, že mala za to, že predmetná elektronická schránka je na IČO a ako fyzická osoba do nej „nechodila“.

2.5. Súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú aj uvedenú žalovanou prekážku zdravotného charakteru, ktorá by mohla založiť ospravedlniteľný dôvod pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Žalovaná utrpela úraz členku a tento trval v období od 30. 11. 2022 do 09. 02. 2023. Jednalo sa o dlhší čas, kedy bola podľa tvrdenia žalovanej táto pripútaná na lôžko, preto musela mať vedomosť, že niekto musí kontrolovať elektronickú schránku, prípadne aj z lôžka mala možnosť sama prostredníctvom telefónu alebo prenosných elektronických zariadení kontrolovať príjem pošty do tejto schránky. Okresný súd opätovne zdôraznil tvrdenie žalovanej, že do uvedenej schránky ako fyzická osoba „nechodila“, a teda zostávalo len predpokladať, že ani nemala snahu skontrolovať si prijatú poštu. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti okresný súd vyhodnotil, že žalovaná nepreukázala, že by zmeškala pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, z ospravedlniteľného dôvodu, pretože si neplnila a ani nezabezpečila plnenie svojej povinnosti kontrolovať si elektronickú schránku, ktorá, aj keď v rozpore s jej vedomosťou, ale predsa len bola vedená na jej rodné číslo a tak sa jej do nej doručujú písomnosti v spojení s jej osobou a nie s právnickou osobou O., N.V.Q.. Ani uvedený zdravotný stav žalovanej okresný súd nepovažoval za ospravedlniteľný dôvod pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie z dôvodu, že žalovaná, keby mala vôľu kontrolovať si elektronickú schránku, mala možnosť a následne sa mohla či už elektronicky alebo aj telefonicky ospravedlniť z vytýčeného pojednávania. Utrpela úraz členku, avšak jej rozumová a vôľová schopnosť neboli úrazom poškodené, boli ovplyvnené len mylnou vedomosťou ohľadne toho, či je schránka vedená na rodné číslo žalovanej alebo na IČO právnickej osoby. Keďže však žalovaná evidentne nedeaktivovala svoju elektronickú schránku, tak túto vedomosť mohla a mala mať. Preto okresný súd návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol.

2.6. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP, úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v konaní o zrušenie rozsudku pre zmeškanie v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov rozhodne samostatným uznesením, vydaným súdnym úradníkom. Okresný súd považoval žalobcu za plne úspešného v konaní o zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorým rozhodnutím sa konanie o zrušenie rozsudku pre zmeškanie končí.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením zo 6. júna 2024 11Co/75/2023 - 200 rozhodol tak, že odvolanie žalovanej odmietol. (prvý výrok)

3.1. V odôvodnení uviedol, že ako súd odvolací, skúmal včasnosť podaného odvolania žalovanej proti rozsudku pre zmeškanie, ako jednu z procesných podmienok odvolacieho konania s poukazom na ustanovenie § 356 písm. b, § 362 ods. 1, § 386 písm. a) CSP.

3.2. Z obsahu spisu vyplývalo, že odvolaním napadnutý rozsudok bol doručený žalovanej dňa 17. 02. 2023 (č. l. 88 spisu). Odvolanie (už) prostredníctvom právnej zástupkyne podala žalovaná elektronicky dňa 02. 05. 2023 (č. l. 130 spisu). Lehota na podanie odvolania podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení žalovanej uplynula dňa 06. 03. 2023. Proti opravnému uzneseniu žalovaná odvolanie nepodala. O žiadosti žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie okresný súd rozhodol uznesením č. k. 14C/53/2022-123 zo dňa 28. 04. 2023; o odvolaní žalovanej proti tomuto uzneseniu krajský súd rozhodol uznesením dňa 06. 06. 2024 sp. zn. 11Co/76/2023 a potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovanej. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že odvolanie žalovanej proti rozsudku pre zmeškanie žalovanej bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty, plynúcej od doby, kedy sa žalovaná o rozsudku pre zmeškanie dozvedela, t. j. od doručenia rozsudku a opravného uznesenia do jej aktívnej elektronickej schránky; odvolanie podala oneskorene, preto krajský súd odvolanie v súlade s § 386 písm. a) CSP ako oneskorene podané odmietol.

4. Odvolací súd uznesením zo dňa 6. júna 2025 č. k. 11Co/76/2023 - 204 rozhodol tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil (I. výrok) a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania. (II. výrok)

4.1. Uviedol, že z obsahu spisu v prejednávanej veci je zistiteľné, že súd prvej inštancie rozsudkom pre zmeškanie žalovanej rozhodol na pojednávaní dňa 26. 01. 2023 v neprítomnosti žalovanej; žalobca sa pojednávania zúčastnil; doručenie predvolania žalovanej nebolo sporné, pretože žalovaná využíva elektronickú schránku, ktorú nedeaktivovala v čase, keď si zriadila elektronickú schránku na právnickú osobu. Z písomnej zápisnice z pojednávania vyplývalo, že žalobca navrhol, aby konajúci súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Zásielku s termínom pojednávania žalovaná podľa obsahu spisu prevzala dňa 07. 02. 2023 o 00.14 hod. (č. l. 75 spisu). Dňa 26. 01. 2023 okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovanej (č. l. 76) a následne vyhotovil písomne rozsudok pre zmeškanie žalovanej; rozsudok žalovaná prevzala do elektronickej schránky dňa 17. 02. 2023 o 00:14 hod (č. l. 88). Právoplatný rozsudok bol okresným súdom dňa 10. 03. 2023 zaslaný katastrálnemu úradu (č. l. 91). Dňa 10. 03. 2023 podal žalobca návrh na vydanie opravného uznesenia (č. l. 93), pretože okresný súd opomenul do výroku uviesť jednu parcelu, ktorému dňa 27. 03. 2023 okresný súd vyhovel; žalovanej bolo uznesenie doručené do jej elektronickej schránky dňa 12. 04. 2023 o 00.07 hod. 20. 04. 2023 bola do spisu založená plná moc pre advokátku žalovanej JUDr. Janku Kmeťovú, ktorá nahliadla do spisu, vyhotovila si jeho fotokópiu a dňa 26. 04. 2023 podala návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, o ktorom okresný súd rozhodol odvolaním napadnutým uznesením zo dňa 28. 04. 2023 (odvolanie podané dňa 16. 05. 2023) a dňa 02. 05. 2023 podala aj odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie, ktoré doplnila ešte dňa 19. 05. 2023. Žalovaná sa v odvolaní bránila (aj) tým, že k neprevzatí súdnych zásielok došlo vzhľadom na nesprávne doručovanie do jej elektronickej schránky fyzickej osoby, keďže ona má (už) zriadenú schránku na právnickú osobu (s.r.o.). S touto námietkou sa už v uznesení o zamietnutí návrhu/žiadosti žalovanej okresný súd sčasti vysporiadal.

4.2. Odvolací súd na doplnenie dodal, že podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente), ak sa elektronická správa doručuje do vlastných rúk, považuje sa za doručenie dňom, hodinou, minútou a sekundou, uvedenými na elektronickej doručke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty; v tomto prípade sa pokladá správa za doručení, aj keď sa o tom adresát elektronickej správy nedozvedel; podmienkou na doručenie rozhodnutia je mať elektronickú schránku aktivovanú na doručovanie - tzv. fikcia doručenia (pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/181/2021 zo dňa 14. 06. 2023). Žalovaná jednoznačne mala aktivovanú elektronickú schránku, preto súd ako orgán verejnej moci mal povinnosť doručovať jej zásielky výlučne elektronicky do aktívnej elektronickej schránky; okresný súd správne doručoval zásielku s termínom pojednávania (26. 01. 2023) žalovanej do aktívnej elektronickej schránky fyzickej osoby rovnako, ako predchádzajúce i nasledujúce súdne zásielky; vzhľadom na zákonnú úpravu v zákone o e-Governmente jeho postupu nemožno nič vytknúť. Bolo len na rozhodnutí žalovanej, že nevenovala elektronickej schránke bližšiu pozornosť; uvedeným konaním sa žalovaná sama vystavila riziku, že sa nedozvie včas o doručení akýchkoľvek zásielok (elektronických správ). Zo skutkových tvrdení odvolateľky bolo možné vyvodiť len jeden záver, že na jej strane nenastali také dôvody, ktoré by jej objektívne neumožňovali prevziať elektronickú úradnú správu a takéto prevzatie by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami, ktorých prekonanie od nej nie je spravodlivé požadovať. Existenciu elektronickej schránky v rozhodnom období pre doručovanie súdnych zásielok žalovaná nespochybnila, nepreukázala, že by objektívne nemohla prevziať elektronickú úradnú správu z dôvodu, ktorý nastal na jej strane alebo jej pričinením. Žalovaná za vážny dôvod považovala i to, že je lekárka, jej povolaním je liečiť ľudí, lekári nie sú zdatní vo výpočtovej technike a elektronizácia je pre nich veľký problém, do súčasnosti nemá vedomosť, akým spôsobom bola aktivovaná elektronická schránka na jej rodné číslo, čo sa stalo 21. 03. 2021 o 21:33 hod., na ktorú skutočnosť si nepamätá, túto schránku k žiadnej svojej činnosti ako občan nepotrebovala, ani nepotrebuje a v uvedenom spore by mala byť žalovaná braná do úvahy ako slabšia sporová strana, napriek tomu, že sa nejedná o spotrebiteľa. Uvedené dôvody nepredstavovali ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý by prichádzalo do úvahy zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

4.3. Žalovaná za ospravedlniteľný dôvod považovala aj svoj náhly úraz, ktorý riadne zdokumentovala a

zaslala súdu, a preto jej bránili vážne dôvody zúčastniť sa pojednávania. Zdôraznila, že okresný súd neakceptoval, že žalobca mal vedomosť o tom, že žalovaná mala úraz (30. 11. 2022) a dňa 06. 12. 2022 urgoval súd prvej inštancie o vytýčenie termínu pojednávania, okresný súd mu vyhovel a dňa 20. 12. 2022 vytýčil termín pojednávania na deň 26. 01. 2023, na ktorom aj rozhodol rozsudkom pre zmeškanie; tvrdila, že pojednávania, ak by o ňom aj mala vedomosť, by sa vzhľadom na svoj úraz nemohla aj tak zúčastniť. Odvolací súd nesúhlasil s tvrdeniami žalovanej: z obsahu spisu a z vyjadrení žalobcu, ktoré žalovaná nijako nepoprela, mal za preukázané, že hoci žalovaná utrpela úraz členku, v čase pred vytýčeným pojednávaním na deň 26. 01. 2023 v noci z 24. 01. 2023 na 25. 01. 2023 bola autom na letisku vo Schwechate v Rakúsku vyzdvihnúť ich spoločného syna, žijúceho v Š.K. a tiež následne dňa 31. 01. 2023 sa osobne zúčastnila pojednávania o výživnom na Okresnom súde Banská Bystrica v konaní sp. zn. 38P/141/2022, teda nepochybne bola schopná zúčastniť sa aj pojednávania v konaní o vyporiadaní BSM na návrh žalobcu. Ospravedlniteľný dôvod ani zo zdravotného hľadiska žalovanej neexistoval.

4.4. Pre úplné zodpovedanie otázky možného zrušenia rozsudku pre zmeškanie na návrh strany sporu procesne konformným spôsobom odvolací súd považoval za potrebné ešte osobitne zdôrazniť, že procesný predpis kladie v prvom rade dôraz na preukázanie ospravedlniteľného dôvodu, vedúceho ku zmeškaniu pojednávania, na ktorom okresný súd vydal rozsudok pre zmeškanie; o takomto návrhu rozhoduje okresný súd uznesením. Argumentácia, ktorej podstata má byť preukázanie ospravedlniteľného dôvodu, spôsobilého privodiť zrušenie uznesenia o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nemôže byť totožná s argumentáciou, patriacou žalovanej pri odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie (t. j. že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia); ide totiž o rôzne právne inštitúty (návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie - odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie). Pre možný úspech v konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie je (len) existencia ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý žalovaná zmeškala pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Odvolanie logicky musí potom smerovať voči dôvodom, pre ktoré súd prvej inštancie neuznal existenciu ospravedlniteľného dôvodu na strane žalovanej. Z podaného odvolania žalovanej proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie vyplývalo, že časť jej argumentácie je spojená s argumentáciou v odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie, teda dôvody (ktoré sú dôvodmi pre odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie) sa v podanom odvolaní žalovanej prelínajú (čo by však zásadne nepredstavovalo také procesné pochybenie, ktoré by bránilo odvolaciemu súdu rozhodnúť vecne). Odvolateľka namietala, že pri posudzovaní ospravedlniteľného dôvodu nebral okresný súd do úvahy, že v zmysle právnej judikatúry na vydanie rozsudku pre zmeškanie je potrebné pristupovať uvážlivo a tento inštitút voliť najmä v prípadoch, v ktorých nezáujem na strane žalovaného je zrejмый, kedy je žalovaný skutočne nečinný a odmieta sa aktívne podieľať na súdnom procese, či úmyselne v súdnom konaní spôsobuje prieťahy; namieta, že Civilný sporový poriadok súdu prvej inštancie neumožňoval vydať rozsudok pre zmeškanie z dôvodu, že sa nejedná o žalobu v zmysle § 137 písm. a) CSP, t. j. o žalobu na plnenie, ale o žalobu v zmysle § 137 písm. b) CSP, teda neboli splnené kumulatívne zákonné podmienky podľa § 274 CSP a okrem toho namietal, že žalobca pred zahájením prvého pojednávania zobral v časti svoju žalobu späť, ktoré späťvzatie okresný súd prijal, hoci bolo bez formálnych náležitostí a žalovanej ani nebolo doručené na vyjadrenie, teda že okresný súd postupoval v priamom rozpore so zákonom. Odvolací súd mal za to, že tieto dôvody sú zásadnými dôvodmi pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie na základe odvolania proti nemu v zmysle § 356 písm. b) CSP. Odvolanie však žalovaná podala oneskorene a odvolací súd ho v zmysle § 386 písm. a) CSP uznesením sp. zn. 11Co/75/2023 zo dňa 06. 06. 2024 ako oneskorene podané odmietol bez toho, aby mohol vec vecne prejednať. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v aktuálne prejednávanvej veci odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil. O odvolaní žalovanej, podaného v zmysle § 356 písm. b) CSP proti rozsudku, vydaného pre zmeškanie žalovanej, odvolací súd rozhodol samostatným rozhodnutím - uznesením sp. zn. 11Co/75/2023 zo dňa 06. 06. 2024.

4.5. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu), vyplývajúcu z § 255 ods. 1 CSP. V predmetnej veci bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný žalobca, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu

trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Proti rozsudku (správne obom uzneseniam odvolacieho súdu, poznámka dovolacieho súdu) podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala § 420 písm. f) CSP.

5.1. Podľa názoru žalovanej sa mal Okresný súd Banská Bystrica a Krajský súd Banská Bystrica vysporiadať so základnou otázkou, a to je otázka toho, či v tomto konaní môže rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Mala za to, že vydané rozhodnutia sú protiprávne a procesne neprípustné, lebo rozhodovali o určovacom návrhu, kde nie je prípustné rozhodnúť takýto návrh rozsudkom pre zmeškanie poukazujúc na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. 12. 2020 sp. zn. 3Obdo/53/2020. Namietala, že pokiaľ súd napriek tomu, že nie je splnená niektorá z kumulatívnych podmienok stanovených v ustanovení § 274 CSP (napr. že sa nejedná o spor o splnenie povinnosti podľa § 137 písm. a) CSP rozhodne na pojednávaní rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, je takýto jeho postup v priamom rozpore so zákonom, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv žalovaného v takej miere, že dochádza k závažnému porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Napriek uvedenému a napriek jednoznačnému a nepochybnému zneniu ustanovenia § 274 CSP okresný súd rozhodol v určovacom spore podľa § 137 písm. c) CSP rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. Takýto rozsudok pre zmeškanie žalovaného, ktorý bol vydaný v priamom rozpore s ustanovením § 274 CSP považovala za nezákonný, keďže ním okresný súd svojím postupom v rozpore so zákonom znemožnil, aby sa žalovaná účinne bránila v spore, čím jej znemožnil realizáciu jej patriacich procesných práv v takej miere, že porušil právo žalovanej na spravodlivý proces, v dôsledku čoho je konanie pred súdom prvej inštancie zaťažené vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP. Žalovaná sa domnievala, že povinnosťou odvolacieho súdu bolo aj ex offio prihliadnuť na to, že neboli splnené procesné podmienky pre vydanie napadnutého rozsudku pre zmeškanie s poukazom na znenie § 380 ods. 2 CSP, avšak v napadnutom rozsudku (správne uzneseníu, pozn. dovolacieho súdu) nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie nenapravil, ale naopak ho odobril v podobe potvrdenia nezákonne vydaného rozsudku pre zmeškanie.

5.2. Vzhľadom na to, že v zmysle jej argumentácie je konanie pred súdmi nižšej inštancie poznačené žalovaným namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP je jediným možným prostriedkom nápravy porušenia uvedených práv žalovaného súdmi nižšej inštancie je tak zrušenie vydaných rozhodnutí a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré už bude zodpovedať požiadavkám spravodlivého súdneho procesu. Keďže rovnakou vadou zmätočnosti je postihnuté aj konanie pred súdom prvej inštancie, aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (k tomu viď čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) dovolateľka konštatovala, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto je potrebné zrušiť aj rozsudok pre zmeškanie súdu prvej inštancie, ako aj uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ako závislý výrok [k tomu viď R 73/2004 (ktoré by bez súčasnej existencie rozsudku pre zmeškanie strácalo rozumný zmysel a odporovalo by princípu právnej istoty)] podľa § 449 ods. 2 CSP a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie § 450 CSP.

6. Žalobca vo svojom vyjadrení navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalovanej ako neprípustné odmietol.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľka podané dovolanie smerovala aj voči uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie žalovanej dôvodiť tým, že odvolanie žalovanej proti rozsudku pre zmeškanie žalovanej bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej 15 - dňovej lehoty, plynúcej od doby, kedy sa žalovaná o rozsudku pre zmeškanie dozvedela, t. j. od doručenia rozsudku a opravného uznesenia do jej aktívnej elektronickej schránky.

7.1. Dovolateľka však prípustnosť svojho dovolania voči uvedenému rozhodnutiu neuviedla.

7.2. V zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných než dovolateľom uplatnených dôvodov napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Ak teda dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom

uvedeným v § 431 až § 435 CSP, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania.

7.3. V posudzovanom prípade dovolateľka v dovolaní úplne jednoznačne uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ale v súlade s § 431 ods. 2 CSP nešpecifikovala, v čom konkrétne spočíva vada zmätočnosti konania predpokladaná v § 420 písm. f) CSP. Dovolaťka vo svojom dovolaní uviedla len skutkové okolnosti danej prejednávanej veci, avšak v tejto súvislosti však neuviedla v dovolaní žiadne relevantné, resp. vecné argumenty, ale prezentuje nesúhlas a nespokojnosť s rozhodnutiami súdov. V dovolaní v zásade iba poukázala na nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozhodnutí, opisujúc a polemizujúc so skutkovým stavom veci a poukazujúc na vybrané časti odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií, ktoré sú podľa jej názoru v rozpore so skutočnosťou. Ani z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) nie je možné vyvodiť, v čom dovolateľka vidí porušenie svojho práva na spravodlivý proces. Dovolaťka tak nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, keďže jasne nedefinovala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým jej mal odvolací súd v tomto spore znemožniť, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Pokiaľ dovolateľka smerovala svoje dovolanie voči uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie sp. zn. 14C/53/2020 zo dňa 26. 01. 2023, dovolací súd uvádza, že v prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu uznesenie, ktorým odvolací súd rozhodol o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

10. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Pojem „vec sama“ znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe, prípadne v ďalších dispozičných úkonoch strán. Rozhodnutie vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili a kde súd hodnotí žalobou uplatnený nárok podľa hmotného práva. Rozdiel spočíva aj v procesnej forme, akou súd rozhoduje o veci samej. Podľa § 212 ods. 1 CSP súd rozhoduje vo veci samej rozsudkom. Naopak, ak súd nerozhoduje vo veci samej, rozhoduje uznesením (§ 234 ods. 1 CSP).

11. Pod pojmom „rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“ treba rozumieť také rozhodnutie odvolacieho súdu, v dôsledku ktorého sa skončí samotné konanie o veci (vymedzenej v sporovom konaní žalobou) bez toho, aby došlo k jej vecnému prejednaniu na odvolacom súde (napr. o uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie; uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavené; uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania alebo odmietnutí podania atď.). V danom prípade však odvolací súd rozhodoval o podanom odvolaní voči uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného. Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu preto v zmysle podaného výkladu nemožno považovať ani za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

12. Nakoľko žalovaná podala dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým rozhodoval o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vo veci samej a ani za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, proti ktorému by bolo prípustné dovolanie v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu preto dovolanie podľa § 420 CSP nie je prípustné.

13. Z uvedených dôvodov dovolací súd v tejto časti podané dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP odmietol bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

14. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.